

Aan minister BZK
Van dgDOO

nota

TK brief uitvoering motie ABRO

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000311184

Datum

23 mei 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

AIVD, DEF/MIVD, BZK/CZW

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Bijgaand treft u aan een voortgangsrapportage van het programma ABRO (Algemene Beveiligingseisen Rijksoverheid Opdrachten). Deze is opgesteld naar aanleiding van de motie¹ van de leden Rajkowski en Bisschop waarin het kabinet wordt verzocht een voortgangsrapportage op te stellen ten aanzien van de inrichting en implementatie van de ABRO, met daarin een bijbehorend tijdpad en versnellingsmogelijkheden.

Geadviseerd besluit

- Instemming en ondertekening van de voortgangsrapportage ABRO voor de Tweede Kamer. De minister van Defensie is medeondertekenaar.
- Instemming en ondertekening van het Instellingsbesluit van het interdepartementale programma ABRO. De minister van Defensie is medeondertekenaar (het Instellingsbesluit blijft een intern document)

Kern

Planning op hoofdlijnen

Na een kwartiermakerfase is gestart met de inhoudelijke ontwikkeling van de beveiligingseisen, het hierbij benodigde instrumentarium en het voorbereiden van inkopende organisaties om met ABRO te werken. Met inkopende organisaties worden de dienstonderdelen bedoeld die zijn betrokken bij inkopen, zoals behoeftestellers en opdrachtgevers, inkopers en (informatie)beveiligers. Dit wordt in interdepartementaal verband multidisciplinair uitgewerkt.

In het vierde kwartaal van 2023 is gestart met het opzetten van de programma-organisatie. Een analyse is gemaakt van historische aanbestedingsgegevens waaruit de mogelijke toekomstige omvang van het aantal ABRO-dossiers bij de Rijksoverheid en Politie kan worden geïndiceerd. Deze informatie geeft een nadere inschatting van de omvang van de werkzaamheden die met het toepassen van ABRO kunnen zijn gemoeid.

Voorzien wordt dat besluitvorming over onder meer het ABRO-voorschrift en de oprichting van de Joint Unit van AIVD en MIVD begin 2025 plaatsvindt. Bij het

¹ TK 2022-2023, 29924, nr.246

opstellen van dit voorschrift wordt het bedrijfsleven betrokken. Volgens planning gaan de eerste inkopende organisaties niet voor het tweede kwartaal van 2025 ABRO toepassen bij gevoelige of gerubriceerde opdrachten die de nationale veiligheid raken.

Onze referentie
2024-0000311184
Datum
23 mei 2024

Met het bovenstaande wordt een fundament neergezet, zowel inhoudelijk als in de organisatorische voorbereiding om gevoelige of gerubriceerde opdrachten die de nationale veiligheid raken onder het ABRO-regime te kunnen behandelen. ABRO wordt tranchegewijs ingevoerd. Tranche 1 betreft 12 departementen, de Politie en de 34 agentschappen van de rijksdienst. De indeling van andere overheidsorganisaties in opvolgende tranches wordt voorbereid. Gezien het nationaal veiligheidsbelang zijn de bovenstaande stappen nodig voor een gedegen realisatie.

Toelichting

Van ABDO naar ABRO

Dit traject betreft het ontwikkelen van een rijksbreed voorschrift met beveiligingseisen voor gevoelige of gerubriceerde opdrachten die de nationale veiligheid raken. Het wordt doorontwikkeld vanuit de huidige ABDO (Algemene Beveiligingseisen voor Defensie opdrachten) van het ministerie van Defensie. De introductie van ABRO vloeit voort uit het regeerakkoord 2021 in het kader van "Inbedding van nationale veiligheid in het proces van inkoop en aanbesteding".

De huidige ABDO bevat bepalingen en maatregelen voor leveranciers van Defensie met betrekking tot bestuur en organisatie, personeel, fysieke beveiliging en cybersecurity. Deze bepalingen en maatregelen dragen significant bij aan onder meer het voorkomen van (digitale)spionage, het weglekken van kennis en ongewenste overnames. Onderzocht wordt of nieuwe wet- en regelgeving nodig is, of dat voortzetting van de huidige praktijk van beveiligingseisen en -beleid zoals bij ABDO (privaatrechtelijk via contractafspraken) kan worden voortgezet.

BZK/DGDOO, BZK/AIVD en DEF/MIVD zijn voor het doorontwikkelen van ABDO naar ABRO een meerjarig rijksbreed programma gestart. In dit programma is naast diverse departementen ook de Politie actief betrokken. In november jl. is een programmadirecteur aangetrokken. (Dit betreft een vertrouwensfunctie.)

Voor Rijksorganisaties die gevoelige en gerubriceerde opdrachten die de nationale veiligheid raken aanbesteden, is ondersteuning beschikbaar. Ten behoeve van de sturing van dit rijksbrede programma is een Instellingsbesluit opgesteld ter ondertekening, zie bijlage. Dit zal tevens door de minister van Defensie worden ondertekend gezien de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van de ABRO.

Politieke context

In de Kamerbrief Uitvoering moties Rajkowski over nationale veiligheid en inkopen van april 2023² is de Tweede Kamer op hoofdlijnen geïnformeerd over het programma ABRO.

Het programma ABRO is onderdeel van de Nationale Cybersecurity strategie en het bijbehorende actieprogramma. Daarnaast is er een relatie met het bestaande beleid en instrumentarium voor Economische Veiligheid bij inkopen en aanbesteden.

Ook wordt door BZK, EZK en NCTV doorlopend gewerkt aan het verhogen van de bewustwording en het creëren van handelingsperspectief om veilig inkopen te borgen binnen de Rijksoverheid. Hiervoor zijn o.a. instrumenten ontwikkeld om risico's te signaleren en eventueel maatregelen te nemen.

Financiële/juridische overwegingen

De meerjarige financiering voor tranche 1 van het programma ABRO is door het ministerie van Financiën toegekend aan het ministerie van Defensie. Hieruit wordt op basis van een begroting de benodigde financiering van het BZK-deel overgemaakt.

Voor het interdepartementale deel van het programma is voor 2024 € 3 miljoen beschikbaar inclusief het bredere thema Economische Veiligheid en inkopen.

Interdepartementale samenwerking

De ABRO-regeling en uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking tussen BZK/DGDOO/IFHR, DEF/DGB, J&V, AIVD/NBV, MIVD/BIV, DGDOO/CIO Rijk en CISO/Rijk, BVA Rijk, de Politie en de NCTV.

Strategie

Het programma ABRO kent drie fasen:

- Fase 1: Ontwerp - Opzetten programma-organisatie, randvoorwaarden creëren en opstellen ABRO-voorschrift en besluitvorming
- Fase 2: Implementatie - Uitvoering geven aan ABRO voor de Rijksoverheid en Politie, opzetten dan wel uitbreiding van de uitvoeringorganisatie(s) bij de departementen
- Fase 3: Opschaling - Doorontwikkeling en eventueel uitbreiden richting decentrale overheden en vitale sectoren (middellange termijn).

ABRO wordt in tranches ingevoerd. In de eerste tranche gaat het, zoals eerder genoemd, om de 12 departementen, de Politie en alle 34 Agentschappen van het Rijk. Het ministerie van Defensie migreert van ABDO2019 naar ABRO. Overgangsbepalingen worden daartoe opgesteld. Voor de overige 11 departementen, de Politie en agentschappen is de toepassing van ABRO nieuw. Een structuur is opgebouwd om de inkopende organisaties van de departementen en de Politie op ABRO voor te bereiden. Ook het bedrijfsleven wordt bij de totstandkoming van ABRO betrokken en zal t.b.v. de uitvoering worden voorgelicht.

Kandidaten voor de tweede tranche zijn de Zelfstandige Bestuursorganen zonder rechtspersoonlijkheid (ca 50). In opvolgende tranches gaat dit om alle overige ZBO's, overige (rijks)overheidsorganisaties en publieke vitale sectoren. Over de financiering daarvan moet nog worden besloten. Een geleidelijke overgang in

Onze referentie

2024-0000311184

Datum

23 mei 2024

² TK 2022-2023, 26643/30821, nr.1007

tranches stelt de overheidsorganisaties in staat om te leren van elkaars ervaringen bij de implementatie van ABRO.

Onze referentie
2024-0000311184

Uitvoering

Het ABRO-programma voorziet in het in kaart brengen van risico's. Een uitvoeringstoets wordt uitgevoerd.

Datum
23 mei 2024

Communicatie

Communicatie zal aparte aandacht krijgen binnen het programma, zowel intern naar de betrokken overheidsorganisaties als extern naar leveranciers, die aan beveiligingseisen moeten gaan voldoen.

Informatie die niet openbaar gemaakt wordt

Het Instellingsbesluit is een intern document ten behoeve van de interne programma-organisatie.

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.